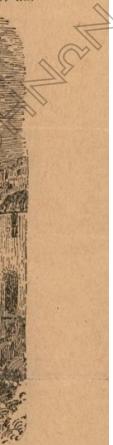

ms. 1934

E'

"Bogdan" A.A. 17 August 1934

ΤΙΛΚΟ)

Ἄλλα πρὶν ἢ φθάσωμεν εἰς αὐτὰ ἀπὸ ὕψους τινὸς ῥίπτοντες ταχὺ βλέμμα κύκλῳ καὶ ἀντικρύοντες μίαν πρὸς μίαν τὰς λαμπρὰς ἀλλοτε ταύτας ἐκκλησίας αἰσθανόμεθα βαθυτάτην θλίψιν καὶ δοκιμάζομεν πικρίαν ἀπόρητον.

ТА АНАКТОРА

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

ΜΥΣΤΡΑΣ

ὕπὸ τοῦ Πρωτοπλάτου
καὶ τοῦ Τάχου
Μ.Δ. Καλογεροπούλου

Μετά τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ αὐτοκράτωρ Μανουὴλ Β' Παλαιολόγος διώρισε τὸν ἴδιον υἱὸν Θεόδωρον Β' διάδοχον τοῦ ἀποθνήσκοντος Θεόδωρου τοῦ Α'.

Ὁ Θεόδωρος ὁ Β' ὁ ὡς δεσπότης τοῦ Μυστρά ἐκλαγαίς ἀφίκετο εἰς Μυστράν τῇ συνοδείᾳ τοῦ μεγάλου καυάρχου Μανουὴλ Φραγκοπούλου διωρισθέντος ὡς ἐπιτρόπου του, ὁ ἴδιος δ' ὁ πατὴρ Μανουὴλ αὐτοπροσώπως ἀφίκεται εἰς Μυστράν ἵνα τὰ τοῦ Δεσποτάτου ὀρθότερον κατευθύνῃ καὶ τοὺς ἐπιτρόπους ἄρχοντας καταστήσῃ κοινωνοὺς τῶν νέων πραγμάτων, ἢ κάλλιον νὰ ἐγκιχήσῃ τοὺς ἀντιστρατευομένους τοὺς τοπάρχας τῆς Πελοποννήσου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὸν αὐτὸν χρόνον (1415) ἐπετάχυνε τὴν κτίσιν τοῦ Ἐξαμιλίου, ἥτοι τοῦ τείχους τοῦ ἱσθμοῦ ὅπερ πρότερον εἶχεν ἀρχίσει ὁ Θεόδωρος ὁ Α', καὶ τὸ ὅποιον διὰ χιλιᾶδων ἐργατῶν ἐκτίσθη ἐντὸς εἴκοσι καὶ ἑξ ἡμερῶν τελειωθὲν τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Μαΐου. Κατὰ ταύτην δὲ τὴν ἐποχὴν γενικῶς ἐπιτελεῖται μεγάλη ἐν Μυστρᾷ ἀναγέννησις καὶ ἐκφαίνονται αἱ τελευταῖαι ἐκλάψεις τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ μεγαλείου.

Ὁ αὐτοκράτωρ Μανουὴλ ἐπιβάλλει τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτοῦ κυριαρχίαν καὶ εἰς ἄλλου, τὸν φραγκικὸν Μωρέαν προσκυνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κεντερίωνος. Ἐνθ' δὲ εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα ἐμυκάτο ὡς κεραυνὸς τοῦ θανάτου διὰ τῆς ἀλώσεως τῶν μεγάλων πόλεων ὑπὸ τῶν Τούρκων, εἰς τὴν Μυστράν ἀναλάμπει τὸ τελευταῖον μέγα φῶς διὰ τοῦ Πλήθωνος καὶ τῶν λοιπῶν, λογίων.

Κατὰ δὲ τοὺς ξένους ἱστοριογράφους παραβάλλεται ἡ αὐτὴ τοῦ Μυστρά πρὸς τὰς ἡγεμονικὰς αὐλὰς τῆς ἐν Ἰταλίᾳ ἀναγεννήσεως. Εἰς τὸν Μωρέαν δὲ γενικῶς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον οἱ Βυζαντινοὶ κυριαρχοῦν πανταχοῦ καταλύσαντες πᾶσαν φραγκικὴν ἐξουσίαν.

Τοῦ Μανουὴλ Β' τοῦ πατρὸς τοῦ Θεόδωρου ἀποθνήσκοντος μετὰ μικρὸν ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινίδος ὁ ἀδελφεὸς τοῦ Θεόδωρου Β' Ἰωάννης ΣΤ' ὁ Παλαιολόγος ἐν μέσῳ γυναικῶν καὶ αἰρῶν. Ἐν τούτοις ὅμως εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀνιδρύονται διάφορα Βυζαντινὰ Δεσποτάτα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰωάννου τοῦ ΣΤ' καὶ τοῦ Θεόδωρου τοῦ Β'. Οὕτως ὁ Κωνσταντῖνος Δραγάτης γίνεται κύριος τῆς Γαρεντζίας, τῆς καρδίας τῆς τῶν Φράγκων, καὶ τῆς Μεσσηνίας, καὶ ὁ Θωμᾶς τῆς Ἀρκαδίας.

Ὁ δὲ ὀρθεὶς Κωνσταντῖνος ὁ κράτιστος τῶν υἱῶν τοῦ Μανουὴλ ἐπέδωκε τὴν κατάληψιν συμπάσης τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ ἐγιατὴν διοίκησιν, τὴν ἰδικήν του, πρὸς κραταιωτέρων ὁργάνων, παραμεριζομένων τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν. Τῇ 1420 κυριεύει οὗτος τὰς Πάτρας, τὴν μητροπόλιν τῶν Φράγκων, τοῦ τελευταίου Φράγκου Κεντερίωνος ἀναγκασθέντος νὰ ἀποχωρήσῃ τῶν τελευταίων φραγκικῶν κτήσεων. Ὅτε δ' οὗτος ἀπέθανε τῇ 1432 συνεξέλιπε μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ τελευταία σκιά τῆς φραγκικῆς ἡγεμονίας τῶν Βυζαντινῶν. Σύμπασα δὲ ἡ Πελοπόννησος μετὰ διακρίσιν εἰκοσι ἐπτὰ ἔτη (1405—1432) ἀπεδόθη εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς πλὴν τῶν εὐαριθμῶν Βυζαντινῶν ἀποικιῶν.

Ἀλλ' ἡ κυριαρχία αὕτη τῶν Βυζαντινῶν εἰς τὸν Μωρέαν ὑπῆρξεν ἡ τελευταία βράχεια λαμπρὰ δόξα τῶν Βυζαντινῶν.

Ὡς ἀρχὴ δὲ τῶν ἐπερχομένων δεινῶν ὑπῆρξεν ἡ ἄλωσις τῆς μεγάλης καὶ ἱστορικῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, καταληφθεῖσης ὑπὸ τῶν Τούρκων τὴν 29ην Μαρτίου 1430. Τὴν μεγάλην ταύτην πόλιν εἰς πρὸς τινος πωλήσει εἰς τοὺς Βενετοὺς ὁ δεσπότης Ἀνδρόνικος υἱὸς τοῦ Μανουὴλ ἀντὶ πενήκοντα χιλιᾶδων χρυσῶν νομισμάτων. Ἐφ' ἐξῆς δὲ ὁ ἀγὼν ἐφαίνετο ὅτι ἐμελλε νὰ διεξαχθῇ μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων ἐν τῇ κυρίῳ Ἑλλάδι καὶ μάλιστα ἐν Πελοποννήσῳ. Κατενόησαν δὲ οἱ Ἕλληνες καὶ ἰδιαιτέρως ὁ Κωνσταντῖνος ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν, ὅτι μόνον ἡ Πελοπόννησος θὰ ἦτο τὸ τελευταῖον κρατερὸν ἔρεισμα ἐναντίον τῶν ἐλαυνόντων Τούρκων. Ἀλλ' αὐτοῦ αἱ τελευταῖαι ἐλληνικαὶ δυνάμεις ἀντὶ νὰ ὦσι συνηνωμέναι, κατετρίβησαν εἰς τὸν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἀγῶνα. Οἱ ἀδελφοὶ Παλαιολόγοι, Θεόδωρος ὁ Β', Κωνσταντῖνος καὶ Θωμᾶς ὑπολειπόμενοι μετὰ τῶν προσεπάθοντων νὰ ἐπανεξήσουν ἕκαστος αὐτῶν τὴν ἰδίαν δύναμιν πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων. Ἐπὶ πλεόν δὲ καὶ ὁ τέταρτος τῶν ἀδελφῶν Δημήτριος ἠτοιμάζετο νὰ κατέλθῃ εἰς Μυστράν.

Ἀλλ' ἐν τῇ μέσῳ τῶν ἀδελφικῶν διχονοιῶν ἐπῆλθεν ὥς τι εὐτυχὲς γεγονός ὁ θάνατος τῆς ὥρας καὶ ἀγαπημένης γυναικὸς τοῦ Θεόδωρου Κλεώπας, θυγατρὸς τοῦ Μαλατέστου, ἣν οὗτος ἡγάπα ὑπερβαλλόντως. Καὶ εἶπε μὲν ἀληθὲς, ὅτι δὲ πρὸς αὐτὴν ἤρесе καὶ ἠθέλησε νὰ περιβληθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἀλλ' ἐν τέλει συνεπιβίωθη. Ὅτε δὲ αὕτη ἀπέθανε καταληφθεῖς ὑπὸ λύπης, ἀφοῦ δ' ἔλασε καὶ τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινίδος εὐρισκόμενος ἐν Σιλυβρία περιεβλήθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα μετονο-

μασθεὶς Θεοδωρήτος μοναχός. Οὗτος δὲ εἶπε καὶ ὁ ἐν τῇ κόγχῃ τοῦ Ἀφεντικοῦ παριστάμενος κατὰ τὸ ἀριστερόν τοῦ νάρθηκος παρεκκλήσιον, ἀντικρὺ τῆς εἰσόδου περιβεβλημένος τὸ δεσποτικὸν ἐνδυμα καὶ παραπλεύρως ὁ υἱὸς ἐν μοναχικῇ τοῦ Θεοδωρήτου περιβολῇ.